

تأسیس مهد کودک در زندان ها، محل بدهستان های مسئولان

کودکانی که باید در شرایط سخت زندان سر کنند مهد کودک عاملی برای جدا شدن آنها از سایر زندانیان و مجرمان است که قانون هم بر آن تاکید کرده است.

کنند ضرورت دارد. شاید وجود مهد کودک در زندان برای کودکانی که در محیط تنگ و تاریک یک دخمه زندگی می به نقل از آرمان، برای آن کودکانی که در کنار پدر و مادرانشان زندگی می کنند این مساله چندان مهم نباشد، اما در مورد کودکانی که باید در شرایط سخت زندان سر کنند مهد کودک عاملی برای جدا شدن آنها از سایر زندانیان و مجرمان است که قانون هم بر آن تاکید کرده است. با وجود این، موضوع تأسیس مهد کودک در زندان ها محل بدهستان های مسئولان و اختلاف نظرات شده است.

مجوز تأسیس مهد کودک در « در آخرین اظهار نظر در این زمینه، محمد نفیبه، مدیر کل امور کودکان و نوجوانان بهزیستی گفته است: جای کودک زیر هفت سال در زندان نیست ولی حدود «زندان ها صادر نخواهد شد، زیرا جای کودک زیر هفت سال در زندان نیست. خود در زندان ها زندگی می کنند. 400 تا 430 کودک زیر هفت سال در کل کشور به همراه مادران

بعد از اظهار نظر یک مقام مسئول در بهزیستی درباره عدم صدور مجوز برای مهد کودک در زندان که آب پاکی را روی دست همه می ریخت، با فاطمه دانشور، رئیس کمیسیون اجتماعی شورای شهر تهران در باره شرایط نگهداری کودکان در زندان های ایران به گفت و گو نشستیم.

در حالی که برای توانمندسازی زنان زندانی و آموزش» دانشور به بازدیدهای خود از زندان های کشور و بند زنان اشاره کرده و می گوید: مهارت های مختلف به آنها در زندان ها اقدامات خوبی صورت گرفته و زنان زندانی در حین مهارت آموزی می توانند درآمد مالی هم در زندان داشته باشند، مساله آزار دهنده در همه این بازدیدها وضعیت نگهداری کودکان در زندان ها بود که به نظر من هنوز به این مساله به «اندازه کافی توجه نشده است.

در کنار بند مادران و کودکان که کودکان زیر دو سال زیادی با مادران خود در آنجا هستند، سایر» دهد: این عضو شورای شهر ادامه می دهد: «کودکان زندانی در بندهایی زندگی می کنند که افراد مختلف با جرایم مختلف در آنها حضور دارند.

از بدهکاری اقتصادی تا قتل و مشکلات اخلاقی در میان این زندانیان وجود دارد و» دانشور به جرایم این افراد اشاره کرده و می گوید: بنابراین حضور کودک در کنار این همه مجرم برای خود کودک نیز خطرآفرین است. در این بازدیدها من ضرورت تأسیس مهد کودک را «احساس می کردم تا حداقل برای ساعاتی این کودکان از این محیط بی نشاط جدا شوند.

ای نیست و هوای بیرون را ندارد. در محوطه زندان هم فضای سبز و هیچ فضای بند زنان شاد نیست، داخل پنجره» او در ادامه می گوید: «ادواتی برای بازی کودک نیست و این یکی از ضروریاتی است که باید به آن توجه شود.

خیران حاضرند مهد کودک بسازند

البته در همه استان ها کودکان در زندان نیستند و برای مثال در استان زنجان هیچ کودکی در زندان نیست، اما در بسیاری از شهرها و استان ها کودکان در کنار مادران خود در زندان ها هستند. برای مثال در استان کرمانشاه 73 کودک تا پنج سال در مهد کودک زندان نگهداری می شوند.

در ایران براساس تبصره ماده 65 آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مصوب 1380 رئیس قوه قضائیه با توانند اطفال خود را تا سن دو سال تمام به همراه داشته باشند. روسای زندانیان زن می «اصلاحات و الحاقات 1389 آمده است که: زندان ها می توانند در هر زندانی نسبت به تفکیک و جداسازی اطفال دو سال تا شش سال در محل مجزا (مهد کودک) اقدام یا نسبت به «انتقال اطفال موصوف به بهزیستی یا موسسات نگهداری اطفال مبادرت کنند.

حتی در قانون هم برای جداسازی کودکان از سایر زندانیان تمهیداتی در نظر گرفته شده است و این اصلا به معنای آن نیست که مهد کودک غیر ضروری بوده که صرفا برای سرگرمی طفل در محیط زندان بنا می شود. امری فانتزی و - که قانونگذار در این تبصره به آن اشاره کرده- با وجود این، از سال 80 که این قانون در کشور اجرا می شود هنوز هم برخی مسئولان مخالف اجرای بخشی از آن در مورد تأسیس مهد کودک در زندان هستند.

در همه زندان های کشور بخش هایی که زنان باردار و شیرده و کودکانشان نگهداری می شوند، بندهایی جداست. اما در مورد کودکان بالای دو سال که اتفاقا بحث تاثیرپذیری رفتاری در مورد آنها بیشتر مطرح است این جداسازی وجود ندارد و در بسیاری از زندان ها

کودکان بالای دو سال در کنار مادران خود و نه در بندی مجزا نگهداری می شوند. رئیس کمیسیون اجتماعی شورای شهر در این باره می ساخت مهد کودک خیلی سنگین نیست و هیچ هزینه زیادی هم لازم نیست صرف این مساله شود، زیرا خود خیران در صورتی که» گوید: «مسئولان موافقت کنند حاضرند این هزینه ها را تقبل کنند.

محیطی ناامن برای کودک زیر 7 سال

همه کودکان از سه سالگی رشد روانی و اجتماعی خود را آغاز می کنند. از سه سالگی کودک یاد می گیرد با محیط خود ارتباط برقرار کند و هر چیزی را که می بیند و می شنود منعکس می کند. حتی اهمیت محیط و یادگیری از بعد از دو سالگی کودک آنقدر زیاد است که مسائلی مانند نظم و صحبت کردن را یاد می گیرند و این بخش مهمی از فرایند رشد روانی اجتماعی افراد محسوب می شود. کودکی که در محیط زندان و در اطراف کسانی زندگی می کند که صرف نظر از بزهکاری نوعی ناامیدی و فقدان نشاط و انگیزه را تجربه می کنند و از همه مهم تر از خود و زندگی شان، راضی نیستند، از این شرایط تاثیر می پذیرد.

در کنار اینها بحث امنیت و همچنین بهداشت نیز در مورد کودکان زندانی بسیار مهم است و نمی توان منکر این مساله شد. حتی در حالی که مادر هم بیماری واگیرداری نداشته باشد این به منزله آن نیست که سایر همبندیها و زندانیان دیگر هم سالم باشند. در کنار بیماری های خاص مانند ایدز و هپاتیت که برخی از زندانیان کشور به آنها مبتلا هستند، بیماری های ساده مانند بسیاری از بیماری های پوستی و گوارشی واگیردار در میان زندانیان شایع تر است و احتمال ابتلا به این امراض برای کودک زیر هفت سال نیز بیشتر است.

امنیت هم نکته مهم دیگری است که نمی توان از آن غافل شد، زیرا درست است که در تمام محیط زندان امنیت وجود دارد، اما قرار دادن کودک در کنار افرادی که ممکن است جرم کودک آزاری هم یکی از جرایمشان باشد، کاری عقلانی نیست.

نمی توانیم الزام کنیم و بگوییم» رئیس کمیسیون اجتماعی شورای شهر در پاسخ به اینکه چرا نباید کودک در زندان باشد، می گوید: کودکی در زندان نباشد، زیرا بسیاری از مادران ترجیح می دهند تا دو سالگی حداقل کودکشان در کنارشان باشد تا با شیر خودشان تغذیه کند و بعد از این دو سال هم مادر راضی نمی شود کودکی را که به بودنش خو گرفته رها کند. مادری که دوران بارداری خودش را در زندان سپری کرده و صلاحیت روان دارد که کودکش در کنارش باشد هیچ جا برای کودک بهتر از آغوش مادر نیست و ما باید شرایطی را کودک به دلیل جرم مادر باید در کنارش باشد. این وظیفه ماست که» افزایش دانشور می «فراهم کنیم که کودک در کنار مادرش باشد. «شرایط را به سمتی ببریم که حضور کودک در کنار مادر و سایر زنان زندانی با کمترین هزینه باشد.

مددکاری در زندانها فعال تر شود

شاید نه گزینه بودن در زندان و نه حتی سپرده شدن به بهزیستی هیچ یک گزینه مناسبی برای کودکانی که مادر زندانی دارند، نباشد. بهترین و ضروری ترین راه، ایجاد تسهیلاتی برای آزادسازی این مادران و کاهش محکومیت هاست، در حالی که این مساله در حد یک آرزو مانده که خیران باید برای عملی کردن آن آستین همت را بالا بزنند، حداقل باید محیط زندان را برای کودک بهتر کرد.

دانشور در ادامه به اقداماتی که در شورای شهر برای آزادسازی مادران زندانی انجام داده اشاره کرده و می گوید: من سال گذشته خواستم مصوبه ای را به شورای شهر ببرم که تا سقف دو میلیارد تومان به آزادسازی زنان زندانی که به دلیل مشکلات مالی غیرعمدی در زندان بودند، کمک شود.

او به بازدیدهایش از زندان زنان اشاره کرده و می افزاید: در صحبت با تعداد زیادی از این زنان متوجه شدم بسیاری از آنها قربانی هستند؛ قربانی همسران یا پدران خود برای امضا کردن پشت سفته. در مورد زنانی که مواد مخدر حمل می کنند هم بسیاری از آنها قربانی شده اند و باز از آن مادر بدتر وضعیت آن کودکی است که بیش از همه قربانی است.

دانشور با بیان اینکه این کودکان حق کودکی دارند و نباید از تخصیص حداقلها برای این آنها شانه خالی کرد، در ادامه به موضوع مهم مددکاری زندانها اشاره کرده و می گوید: بین زنان زندانی هم باید تفکیک قائل شد. بسیاری از این زنان جایی را ندارند و کسی را ندارند که پیگیر کار آنها باشد، درحالی که برخی دیگر هم خانواده و وکلایی دارند که در بیرون زندان کار آنها را پیگیری می کنند و همین کمک خیران را اندکی سخت می کند. او بر لزوم فعال شدن و تقویت مددکاری زندانها و در اولویت قرار گرفتن کودکان توسط آنها تاکید می کند.

منبع: آرمان